

הסיפור - עיקרי, צדדי, נסתר

שגרת חשיבה לגילוי המורכבות והעומק של תקרית, מסמך, ציור או צילום

לאחר התבוננות מקרוב, או קריאה של המסמך, זהה והתחל לפרט:

1. מה הוא הסיפור העיקרי או המרכזי המוצג או מתועד?
2. מהו הסיפור הצדדי המתרחש בשוליים (או הסיפורים הצדדיים), או מסביב לקצוות, אשר לא בהכרח מערב את הדמויות העיקריות?
3. מהו הסיפור הנסתר- הסיפור האחר שעשוי להיות מטושטש, מוזנח, או מתרחש מתחת לפני השטח, שאנחנו לא מיד מודעים אליו בהתחלה.

מטרה: איזה סוג חשיבה השגרה הזו מעודדת:

שגרה זו מסייעת לתלמידים לחפור באירועים, ולחקור מסמכים באופן מעמיק יותר, על ידי בניית סיפורים שונים הקשורים לאירועים האלה. זה עשוי להעלות שאלות ותהיות חדשות, לחקירה וגילוי. כמו כן, השגרה הזו מעודדת תלמידים לזהות נקודות מבט נוספות, מעבר לאלה של הדמויות הראשיות, כאלה שבאופן מסורתי אולי לא היו מוצגות במהלך חקירת אירועים.

יישום: מתי והיכן ניתן להשתמש בשגרה:

שגרה זו מבקשת מתלמידים לזהות ולהתחיל לספר סיפורים רבים, הצומחים מצילום שהם מתבוננים בו, סיפור שהם קוראים, יצירת אומנות שהם בוחנים, אירוע היסטורי שהם דנים בו, או כתבה בעיתון שהם קוראים השתמשו בשגרה כשאתם רוצים להגיע אל מעבר לסיפור העיקרי עצמו, או רוצים לחקור נקודות מבט חדשות, או כתבות שונות על אירועים, אולי של שחקנים שוליים. הסיפור העיקרי הוא זה שמוצג במרכז, ולעיתים קרובות המטרה או הכוונה העיקרית של הדמות או הכותב. לעיתים קרובות ההוראה נפסקת בסיפור העיקרי, אך לא כך צריך להיות המצב. הסיפור הצדדי מעודד תלמידים להתבונן במה שיכול לקרות בשוליים, ולחקור את נקודת המבט של אלה שתומכים בסיפור ומושפעים ממנו, אך אולי לא משחקים את אחד מהתפקידים המרכזיים. לחלופין, סיפור צדדי יכול להיות הפעולה שקורית ממש לצד האירוע העיקרי, אשר מאפיל עליה. הסיפור הנסתר או האחר, בד"כ לא מציג את עצמו באופן ישיר. יש צורך לגשת אל מעבר לפני השטח, ולזהות מה לא נאמר, מה מטושטש, או איזו נקודת מבט אינה נשמעת או נראית.

טיפים להתחלה ושימוש בשגרה:

כדי לגלות את הסיפורים האלה, יש להתבונן מקרוב ומעבר. לכן, כדאי לשלב שגרה זו עם השגרה "רואה חושב שואל", תוך התמקדות בצעדים "רואה וחושב", לזיהוי הסיפור העיקרי, וגם את מה שיכול לקרות בצד. התהיות יכולות להיות החקירה של הסיפורים הנסתרים. לחלופין, ניתן לצציר על הלוח 3 עמודות (עיקרי, צדדי ונסתר), והכיתה יכולה לזהות את הדמויות הקיימות בכל חלק. לאחר שזוהו הדמויות, ניתן גם למפות אירועים ופעולות לכל עמודה. בהשתמשם במידע הזה, תלמידים יכולים ליצור את הגרסאות שלהם לסיפור העיקרי, הצדדי והנסתר, בע"פ או בכתב. אלה יתבססו על המידע שנאסף, אך יעובו ע"י פרטים דמיוניים, ליצירת בדיה היסטורית. לחלופין, תלמידים יכולים לבחור צד שלא הוצג, או סיפור נוסף, לחקור ולהציג את המידע העובדתי לשאר התלמידים, על מנת לסייע בהבנת המורכבות של האירוע הנלמד.

"VISIBLE THINKING"

אוניברסיטת הרווארד